

فرصت‌ها و چالش‌ها

فرصت‌ها و چالش‌های شبکه‌های اجتماعی مجازی را می‌توان در قالب نمودار زیر نمایش داد. در ادامه مقاله نیز فرصت‌ها و چالش‌های شبکه‌های اجتماعی شرح داده می‌شوند.

فرصت‌های شبکه اجتماعی

شبکه‌های اجتماعی مجازی در عرصه فضای مجازی فایده‌های زیادی دارند، از جمله: انتشار سریع و آزادانه اخبار و اطلاعات؛ افزایش قدرت تحلیل و تقویت روحیه انتقادی؛ امکان عبور از مرزهای جغرافیایی و آشنایی با افراد، جوامع و فرهنگ‌های مختلف؛ شکل‌گیری و تقویت خرد جمعی؛ امکان بیان ایده‌ها به صورت آزادانه و آشنایی با ایده‌ها، افکار و سلیقه‌های دیگران؛ کارکرد تبلیغی و محتوایی؛ ارتباط مجازی و مستمر با دوستان و آشنایان؛ تبلیغ و توسعه ارزش‌های انسانی و اخلاقی در عرصه جهانی؛ یکپارچه‌سازی بسیاری از امکانات اینترنتی و وبی؛ توسعه مشارکت‌های مفید اجتماعی؛ افزایش سرعت در فرایند آموزش و ایجاد ارتباط شبانه‌روزی بین استاد و شاگرد؛ افزایش اعتماد، صمیمیت و صداقت در فضای سایبری.

در محیط وب، پیدا کردن مردمی با منافع مشترک، به‌طور مسلم راحت‌تر از دنیای واقعی است. امروزه بسیاری از شبکه‌های اجتماعی به کاربران اجازه می‌دهند دوستان جدیدی برای خود پیدا کنند و با خانواده و دوستانشان در ارتباط باشند. نرم‌افزارهای شبکه‌های اجتماعی ابزارهای متنوعی مانند گروه‌ها و کانال‌ها را برای کاربردهای متنوع فراهم می‌کنند. این ابزارها امکان ارتباط بیش‌تری را از طریق ایمیل فراهم می‌کنند. زمانی که کاربران مکانی اختصاصی برای ارسال نظرات و به اشتراک‌گذاری ایده‌ها و نظراتشان دارند، فرصت درخواست اطلاعات و سنجش میزان تعاملات دیگران را نیز پیدا می‌کنند.

مشاهده نظرات و نوشته‌های دیگران، کاربران را متوجه منافع و ایده‌های مشابه دیگران نیز می‌کند. علاوه بر این‌ها، بر مبنای نمودار صفحه قبل از جمله فرصت‌های کلی شبکه‌های اجتماعی می‌توان به بهبود ارتباطات، اطلاع‌رسانی، به اشتراک‌گذاری اطلاعات، سرگرمی، کسب اطلاعات جدید و امکان سنجش میزان تعاملات افراد اشاره کرد. همچنین، برای فرصت‌های آموزشی شبکه‌های اجتماعی می‌توان نمونه‌های اعمال راهبردهای یادگیری فعال، افزایش تعامل یادگیرندگان با هم، با مدرسان و با محتوای دوره، معنادگی به تجربه‌های یادگیرندگان، افزایش پیشرفت تحصیلی، ادراک ارزش دوره و علاقه بیشتر به دوره، نقش فعال و مشارکتی استادان و تأثیر مثبت در ارزشیابی تکوینی را بیان کرد. غنی‌سازی فرایند یادگیری و یادگیری مادام‌العمر نیز دو فرصتی هستند که شبکه‌های اجتماعی مجازی آموزشی می‌توانند در اختیار یادگیرندگان قرار دهند.

چالش‌های شبکه‌های اجتماعی

شبکه‌های اجتماعی، با وجود مزایای فراوان، معایبی نیز به دنبال دارند؛ از جمله شکل‌گیری و ترویج سریع شایعات و اخبار کذب به علت نبود امکان شناسایی هویت واقعی اعضا و نیز کنترل نشدن محتوای تولیدشده توسط کاربران، تبلیغات ضددینی و القای شبهات، نقض حریم خصوصی افراد از طریق ورود به حریم خصوصی و به اشتراک گذاشتن تصاویرها و اطلاعات آن‌ها در اینترنت، انزوای دور ماندن از محیط‌های واقعی اجتماع و تأثیرات منفی رفتاری مانند نحوه

برخورد، تکیه کلام‌ها، اصطلاحات مخصوص، تیپ شخصیتی و بحران هویت جوانان. در شبکه‌های اجتماعی مجازی، اعتماد و امنیت اطلاعات شخصی آن‌لین خیلی مهم است، چرا که ممکن است هویت افراد در شبکه‌ها، با رعایت نکردن نکات امنیتی، زیر سؤال قرار بگیرد. بسیاری از شبکه‌های اجتماعی بر پایه اعتماد احتمالی کار می‌کنند و در آن‌ها پروفایل‌های کاربر نمایش داده می‌شوند. این شبکه‌ها برای ثبت‌نام در دسترس هستند و کاربران و افراد مهمان، حتی بدون ثبت‌نام، می‌توانند در آن‌ها فعالیت کنند. لذا این قابلیت‌ها امنیت اطلاعات شخصی را به خطر می‌اندازند. همچنین، در شبکه‌های اجتماعی ممکن است تلاش‌هایی برای تقلب، سرقت و جعل هویت رخ دهد که لازم است کاربران برای حفاظت از حریم شخصی خود و برای در امان بودن از این آسیب‌ها، نکات امنیتی حفاظت از اطلاعات در شبکه‌های اجتماعی را رعایت کنند.

همچنین، با توجه به نمودار، برای شبکه‌های اجتماعی می‌توان به چالش‌هایی نظیر خستگی و اتلاف وقت کاربر، زیر سؤال رفتن هویت افراد با رعایت نکردن نکات امنیتی، به خطر افتادن امنیت اطلاعات شخصی و احتمال تقلب، سرقت و جعل هویت اشاره کرد. علاوه بر این‌ها، از جمله مهم‌ترین چالش‌ها در حوزه آموزش، می‌توان نداشتن تأثیر بر تعامل دانش‌آموزان با یکدیگر، نبود رابطه بین میزان استفاده و درک حضور اجتماعی، نبود رابطه معنادار بین میزان استفاده و وضعیت تحصیلی بهتر و کاهش ساعات مطالعه و کاهش پیشرفت تحصیلی را نام برد.